מספר פנימי: 575574

הכנסת העשרים

יוזמים: חברי הכנסת דב חנין
איימן עודה
עאידה תומא סלימאן
יוסף ג'בארין
עבדאללה אבו מערוף

פ/2678/20

הצעת חוק סימון רכיבים אלרגניים בתפריטים של רשתות בתי אוכל, התשע"ו–2016

הגדרות 1. בחוק זה –

"בית אוכל" – כהגדרתו בחוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג–1983[1];

"מנה קבועה" – דבר מאכל או שתייה, אשר מוגש בבית אוכל לפחות במשך שלושה חודשים;

"רשת בתי אוכל" – רשת של לפחות ארבעה בתי אוכל בישראל, שהבעלים, המפעיל או נותן הזיכיון בה הם אחד; יראו מספר בתי אוכל כרשת בתי אוכל, אם אדם אחד הוא בעל שליטה או מחזיק בהשפעה ניכרת בכל אחד מהם;

"שליטה" ו"החזקה" – כהגדרתן בחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968[2];

"תפריט" – רשימה שבה מפורטים דברי מאכל או שתייה, במילים או בצילום וכן מופיעים בה מחירי המוצרים המוצעים למכירה בבית האוכל, לרבות רשימה המופיעה על גבי שלט, מודפס או דיגיטלי, המוצב בתוך בית האוכל או מחוצה לו, ולרבות רשימה כאמור המופצת מחוצה לו, ובכלל זה באינטרנט או באמצעי אחר;

"השר" – שר הבריאות.

---

[1] ס"ח התשמ"ג, עמ' 128.
[2] ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

חובת סימון אלרגנים	2.	רשת בתי אוכל תציין בתפריט, לצד כל מנה קבועה, את האלרגנים במנה המוגשת ללקוח; הסימון יהיה באמצעות מספרים, באופן שכל מספר מסמן אלרגן אחר.
קביעת האלרגנים	3.	השר יקבע בתקנות את רשימת האלרגנים הנפוצים ביותר החייבים בסימון וכן את המספר שמסמן כל אלרגן.
מינוי ממונה	4.	השר ימנה, מבין עובדי משרדו, ממונה לעניין חוק זה (להלן – הממונה), בתוך שלושה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.
עיצום כספי	5.	הפרה רשת בתי אוכל הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הממונה להטיל עליה עיצום כספי בסכום של עד 2,000 שקלים חדשים על כל הפרה.
הפרה חוזרת	6.	הטיל הממונה על רשת בתי אוכל עיצום כספי לפי סעיף 5 פעמיים בתוך תקופה של שנתיים, יהיה העיצום הכספי השני שהוטל על רשת בתי אוכל כאמור בסכום של עד 4,000 שקלים חדשים.
תחילה	7.	תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו.

דברי הסבר

בשנת 2011 נפטרה חן אפרת בת ה-26 בעת שאכלה קינוח במסעדה בתל אביב, לאחר שהובטח לה כי בשוקולד במנה אין אגוזים. חן אושפזה בטיפול נמרץ באיכילוב עקב תגובה אלרגית קשה ולמחרת נקבע לה בבית החולים מוות מוחי והיא נפטרה.

אלרגיה למזון היא תגובת יתר של מערכת החיסון והיא מוגדרת כתסמונת כשל במערכת החיסונית של הגוף, המזהה סוגי מזון "רגילים" כרעלנים, ומגיבה אליהם בהתאם. עם האלרגנים העיקריים נמנים: חלב, ביצים, סויה, בוטנים, משפחת החיטה, משפחת האגוזים, שומשום, דגים, סלרי, חרדל ותורמוס.

אלרגיות למזון נחשבות כבעיה של העולם המודרני ובהתאם לכך אחוז האלרגיים למזון באוכלוסייה עולה בהתמדה. כחמישה אחוזים מהאוכלוסייה בישראל ידועים כסובלים מאלרגיות מזון ברמות כאלו ואחרות, מתוכם כשמונה אחוזים מאוכלוסיית הילדים וכשני אחוזים מאוכלוסיית המבוגרים. בממוצע מתרחשים בישראל שני מקרי מוות בשנה עקב אלרגיה למזון ומקרים נוספים של סיבוכים בדרגות חומרה שונות. התגובה האלרגית החמורה ביותר, המכונה תגובה אנפילקטית, עלולה לגרום לקשיי נשימה חמורים, לאיבוד הכרה ואף למוות. תגובה זו היא לעיתים מיידית, ועשויה להופיע מיד לאחר החשיפה לאלרגן (או עשר עד 20 דקות לאחר החשיפה).

למרות המודעות בקרב הסובלים מאלרגיות, בעלי אלרגיות עדיין נמצאים בסיכון, בייחוד כאשר הם סועדים מחוץ לביתם, בבתי קפה ובמסעדות. הבעייתיות נגרמת עקב כך שהאדם האלרגי לא תמיד מודע לכל המרכיבים במזון המוגש לו. ידועים מקרים בהם פיתחו אנשים תגובה אלרגית עקב אכילה במסעדה, ואף מוכרים מקרים שהסתיימו במוות.

משרד הבריאות מתעכב בהוצאת תקנות לסימון מוצרי מזון, כבר למעלה משש שנים.

הצעת החוק מבקשת לייצר סימון אחיד של אלרגנים נפוצים בתפריטים של בתי הקפה והמסעדות, כך שכל מנה בה נמצא מרכיב מרשימת האלרגנים תסומן במספר המייצג את האלרגן ותסייע למנוע את מקרי המוות והסיבוכים הנגרמים כתוצאה מאכילת אלרגנים.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת מירב בן ארי וקבוצת חברי הכנסת (פ/2538/20).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ' באדר א' התשע"ו – 29.2.16